

Czytać czy nie czytać dzieciom książki?

Naukowcy twierdzą, że czytanie na głos dzieciom ma wiele zalet.

Przede wszystkim wspiera naukę czytania. Słuchając głośnego czytania, dziecko uczy się, że litery, które znajdują się na stronach książki, odpowiadają dźwiękom mówionym. Uczy się łączyć litery z brzmieniem, a to pomoże, kiedy już samo będzie próbowało czytać.

Podszkoli się w **poprawnym budowaniu zdań**, także tych dłuższych. To na pewno pomoże w późniejszej nauce gramatyki. Uczy się... słuchać. **Słuchanie ze zrozumieniem** i wiązanie ze sobą różnych treści przyda się na każdym etapie edukacji.

Głośne czytanie stymuluje **rozwój wyobraźni**, ta z kolei rozbudza **kreatywność**. Podobnie jest z **umiejętnościami komunikacyjnymi**. Słuchając książkowych historii, dziecko uczy się reagować na różne sytuacje. Rozwija także **empatię** oraz zdolności **radzenia sobie z emocjami**. Dziecko wczuwa się w postawy bohaterów i doświadcza podobnych emocji. Dzięki temu, że rodzic towarzyszy mu w lekturze, czytając na głos, książkowe treści będzie przeżywać w poczuciu bezpieczeństwa. Inspiruje też do rozmów na najróżniejsze – często też trudne – tematy. Przede wszystkim jednak, czytanie dziecku daje możliwość spędzenia z nim wartościowego czasu.

Od kiedy czytać dziecku?

W zależności od etapu rozwoju dziecka korzyści z czytania są nieco inne.

Głośne czytanie dziecku można rozpocząć już **od 4. miesiąca ciąży**, ponieważ wtedy maluch zaczyna odbierać dźwięki z otoczenia. Z kolei w **6. miesiącu życia płodowego** rozwijają się u niego komórki mózgowe, a miesiąc później dziecko zaczyna wyłapywać rytm i melodię języka. Czytając dziecku jeszcze w okresie prenatalnym mamy szansę budować z nim więź. Dziecko nie do końca rozumie znaczenie wszystkich

słów, ale słyszy głos rodzica i intonację, czuje rytm wypowiadanego tekstu i płynące z niego emocje. Dzięki temu rozwija się intelektualnie i społecznie. W tym czasie można czytać mu na głos np. swoje ulubione bajki z dzieciństwa. Udowodniono, że po narodzinach dzieci preferują właśnie te historyjki, które słyszały będąc w brzuchu mamy, czują się przy nich bezpiecznie i spokojnie.

Noworodkowi można czytać wszystko, co się chce. Chodzi o to, by dziecko słyszało słowa, zdania i język.

Czytanie **niemowlakom** oznacza raczej wspólne oglądanie książeczki, mówienie do dziecka, wywoływanie jego reakcji, skupienie uwagi. To świetnie stymuluje mózg. Można to robić kilka razy dziennie po kilka minut. Z czasem naturalnie wydłużamy czas z książką. Na początku pokażmy białą-czarne książeczki kontrastowe i sensoryczne. Dzięki prostocie kształtów i wyrazistości barw pozwalają skupić na sobie wzrok i uwagę dziecka, co dobrze stymuluje jego rozwój. Po kilku miesiącach, gdy dzieci zaczynają rozpoznawać odcienie szarości, a potem kolory od czerwonego począwszy, odpowiednie okażą się także obrazki bogatsze kolorystycznie, z coraz trudniejszymi i mniejszymi figurami. Sięgamy stopniowo po bajki dla dzieci, wierszyki, proste historie z życia wzięte, o spacerze, o kąpieli, o wizycie babci czy u lekarza. Dla maluchów bardzo ważne są rymowanki, zarówno klasyka, jak i nowsze teksty

Dwu i trzylatkom czytamy te same książki wiele razy, to naturalne i korzystne dla dziecka. Tulimy, patrzymy w oczy, śmiejemy się. Książka daje bliskość, poczucie bezpieczeństwa, rodzica na wyłączność. W dzisiejszym zabieganym świecie jesteśmy często rozproszeni i wielozadaniowi i nawet jak bawimy się z dzieckiem, to jednocześnie podgrzewamy obiad czy skrolujemy telefon. Z czytaniem tak się nie da. Czytający rodzic to luksus, mocny sygnał pokazujący dziecku, że jest ważne, budujący jego poczucie własnej wartości, emocjonalną stabilność. Dlatego psycholingwiści podkreślają znaczenie czytania dla rozwoju dziecka.

Co czytać dziecku?

Przy wyborze należy kierować się preferencjami dziecka i jego wiekiem.

W miarę jak dzieci dorastają, coraz większe znaczenie zaczyna mieć treść.

- **od 3 miesięcy** będą to książeczki kontrastowe lub materiałowe z elementami sensorycznymi.
- **od 1 roku:** kolorowe książeczki kartonowe, z klapkami i elementami do przesuwania, łatwe rymowanki i wyszukiwanki.
- **3 do 5 lat:** książki obrazkowe z większą ilością tekstu, proste pozycje popularnonaukowe i słowniki obrazkowe.
- **od 6 lat:** serie o ulubionych bohaterach, książeczki przekazujące wiedzę, klasyka literatury dziecięcej.

Ogólnie rzecz biorąc zaczynamy od książek z dużą ilością ilustracji, by stopniowo przechodzić do tych, w których jest coraz więcej tekstu. Dobrym pomysłem jest czytanie tego, co dziecko lubi. Kiedy dzieci mają szansę realizować swoje zainteresowania, uświadamiają sobie, że czytanie jest zabawne i satysfakcjonujące, i chętniej kontynuują czytanie na własną rękę.

Czytaj dziecku codziennie, nawet jak samo już umie czytać.

Rodzi się pytanie - do kiedy głośno czytać dziecku? Odpowiedź nie jest taka prosta. Pomimo tego, że dziecko już radzi sobie z lekturą, nie warto rezygnować ze wspólnego czasu z książką. Niektóre badania mówią nawet, że czytać na głos można nawet dziecku w wieku ok. 13 lat. Do tego wieku dziecko z naszego czytania jest w stanie wyłapać i zrozumieć więcej niż z lektury, którą czyta samodzielnie. Warto więc czytać dziecku na głos książki nieco trudniejsze, z dłuższymi zdaniami, które na danym etapie sprawiałyby mu trudność w samodzielnej lekturze. Warto zatem połączyć czas na samodzielną lekturę dziecka i wspólne czytanie. Może w ciągu dnia dziecko będzie sięgać po lekturę samo, a wieczorem, kiedy jest już zmęczone, czytać na głos będzie rodzic? Ciekawym rozwiązaniem jest też odwrócenie ról. Na pewno dużo radości sprawi dziecku, kiedy to ono będzie czytało rodzicowi. Napędzi je to też do dalszego trenowania. Pamiętać jednak należy, by podejść do tematu mądrze. Z jednej strony zadbać należy o to, by nie zniechęcić dziecka do czytania przez zarzucanie go nieustannie samodzielną lekturą. Z drugiej strony nie odbierać mu radości z nowo nabytej umiejętności i motywować do jej doskonalenia.

Warto więc uczynić z czytania codzienny rytuał. Szczególnie w dobie telefonów, gier komputerowych i bajek w telewizji jest to niezwykle ważne dla prawidłowego rozwoju dziecka. Czytanie to wielka przyjemność, ale i nauka wpływająca na rozwój dziecka. Dlatego warto czytać swoim pociechom. Pamiętaj, że liczy się każdy moment, który możesz poświęcić na głośne czytanie dziecku w zabieganej codzienności, nawet gdyby miało nim być zaledwie 5 minut wspólnego pochylenia się nad książką.

Bibliografia:

<https://czytamsobie.pl/do-kiedy-czytac-dziecku>

<https://camarelo.com/dlaczego-warto-czytac-dzieciom-ksiazki-codziennie/>

<https://zdrowie.pap.pl/rodzice/warto-czytac-dzieciom-nawet-niemowletom>

<https://1000dni.pl/zywienie-i-rozwoj-niemowlecta/jak-czytanie-dziecku-wplywa-na-jego-rozwoj>

Opracowała: B. Twaróg